

По всій Україні можна віднайти чимало літаків-пам'ятників, що нагадують про видатного конструктора. В цьому дослідженні ми лише коротко торкнулися цієї теми, але вона буде поповнюватися з кожним роком.

Сподіваємося, що ліквідація Державний авіабудівничого концерну «Антонов» (постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 546) не вплине на вшанування пам'яті Олега Антонова в нашому місті.

Список використаних джерел:

1. Байковий некрополь [Текст] : Історичний фотоілюстрований довідник / авт.-упоряд. В. О. Жадько. – К. : СПД Жадько В.О., 2004. – 239 с.: фотоіл.
2. Братусь, Іван Вікторович (2017) Нові підходи до вивчення історії Києва In: Актуальні проблеми гумантарних та природничих наук, 25-26 серпня 2017, м. Одеса. – С. 74-76.
3. Вулиці Києва. Довідник. – К.: „Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1995. – 352 с.
4. Михалевич, Віктор Вадимович, et al. Проблема місця радянської скульптури в Україні та її сприйняття (на прикладах країн колишнього СРСР). Diss. НАУ, 2016.

Букін В.С.

студент,

Науковий керівник: Маринченко Г.М.

кандидат історичних наук, старший викладач,

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

ХРЕСТ ВІКТОРІЇ: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ НАГОРОДИ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Фалеристика посідає важливе місце в дослідженні історії будь-якої країни світу. Зміна зовнішнього вигляду і змістовного наповнення відзнак та медалей завжди говорить про розвиток країни, висвітлює головні події, відзначає героїв та провідних діячів громадсько-політичного та культурного життя.

Дана стаття є спробою проаналізувати історію появи та становлення найвищої військової нагороди Великобританії.

В середині XIX ст. Великобританія не мала чіткої нагородної систем, і це незважаючи на те, що в Європі такі нагороди існували вже понад пів століття – в Росії – орден та відзнаку ордена Святого Георгія, у Франції – орден Почесного Легіону і Військова медаль, натомість у Великобританії існували лише так звані «кампанійські» медалі, якими нагороджувалися всі учасники військової кампанії [1, с. 10].

Існуюча британська система нагород і нагородження була не досить розвиненою. В країні, армія якої майже постійно вела бойові дії в колонія, не було нагород за особисту мужність, проявлену на полі бою.

З початком кримської кампанії в лондонській газеті «Таймс» почали з'являтися повідомлення з театру військових дій її кореспондента Вільяма Рассела, які стали першими об'єктивними ознаками при виявленні фактів

прояву мужності солдатами і офіцерами армії і флоту Її Величності. З них країна дізналася про героїчне форсування Альми солдатами Легкої дивізії, трагедії Легкої бригади при Балаклаві.

19 грудня 1854 р. членом парламенту, колишнім офіцером військово-морського флоту капітаном Томасом Скобеллом був ініційований процес прийняття нової нагороди, який був негайно схвалений новим військовим міністром лордом Пенмуром. Незадовго до цього, колишній військовий міністр, герцог Ньюкасл, в листі до принца Альберта, запропонував розглянути художнє оформлення нової нагороди і обговорити його як в своєму відомстві, так і в парламенті. З цією пропозицією герцог виступив в палаті лордів, звернувши увагу, що видатні акти героїзму, не мають ніякого відзнаки, тільки тому, що вони відбуваються рядовими або молодшими офіцерами [2, с. 46].

Ідея була сприйнята неоднозначно. Якщо одні підтримали її беззастережно, то багато хто з вищих військових чинів були категорично проти. На їхню думку, сила британської армії полягала в доблесті офіцерів, а солдати були лише інструментом в їхніх руках, для яких цілком вистачало медалей за участь в тій чи іншій кампанії. Обговорення завершилося 19 березня 1855 р. прийняттям рішення про створення нагороди і включення її в нагородну систему Великобританії.

У розробці зовнішнього вигляду і складанні Статуту нагороди, королева Вікторія брала особисту участь. Твердження, що автором нагороди є її чоловік, принц Альберт, не підтверджується жодним з наявних на сьогоднішній день документів, хоча його роль, безсумнівно, значна [2, с. 49]. При особистій участі Королеви була розроблена лицьова сторона хреста, вона ж висловила оригінальне побажання про матеріал виготовлення. Зовнішній вигляд нагороди асоціювався з Військовим золотим хрестом за кампанію в Іспанії періоду наполеонівських воєн.

За бажанням Вікторії, нагорода не повинна була мати за собою ніякої організації, подібно ордену Підв'язки або ордену Бані. Хрест не повинен був носити будь-який релігійний сенс і був виключно свідченням особистої хоробрості перед лицем ворога. Обов'язковою була відсутність поділу нагороди за ступенями.

29 січня 1856 р. королівським Указом була затверджена нова нагорода Британської імперії – Хрест Вікторії (Victoria Cross). Указ, за підписом лорда Пенмюра, складався з 15 пунктів, кожен з яких лаконічно пояснював сенс нагороди і правила нагородження їй. Це був її перший Статут.

З представлених трьох варіантів зовнішнього вигляду, був обраний один, який сподобався найбільше Королеві. 4 березня 1856 р. зробили перше замовлення на виготовлення 106 примірників. Це ще одна відмінність Хреста Вікторії від інших нагород Великобританії: замовлення не стали віддавати на Королівський монетний двір, а передали ювелірній фірмі Hancock's (Jewellers) Ltd. з Лондона, до того часу обслуговувала двір Її Величності. З того часу вона є монопольним виробником кожного з Хрестів і до сьогоднішнього дня не займається виробництвом ніяких інших нагород. Також у фірми зберігається

журнал, де вказаний власник кожного виготовленого підприємством Хреста Вікторії. Закупівельна ціна нагороди коливалася від 50 до 170 фунтів в різний час.

Хрест Вікторії виконаний з темної бронзи розміром 1,375 дюйми (38 мм.) В поперечнику. Вага 27,06 гр. (0,87 потрійної унції) [Додаток 1]. Має форму т. Н. Cross pattée (хрест, у якого промені звужуються до центру, але не мають, на відміну від Мальтійського хреста вирізів на кінцях).

На хресті розміщено зображення англійської корони Св. Едварда і лева – головних символів британської імперії. Нижня частина хреста обвита стрічкою з написом «For Valour» (За доблесть), яка є смисловою частиною девізу нагороди. На зворотному боці колодки гравірується номер, ім'я, звання, і підрозділ нагородженого, на зворотному боці хреста – дата здійснення подвигу, за який було вироблено нагороду [3, с. 48]. Зміст гравірованого напису іноді змінювався. Часто хрести, вручені під час I-ї світової війни, вони носили в тексті більш повну інформацію про власника. Видозмінювався шрифт, яким робилася напис, після бурської війни його сувора регламентація була припинена. Планка прикрашена V-образним кріпленням і лавровим листям, що пішло від захоплення у вікторіанську епоху епосом древніх Риму і Греції. Хрест кріпиться до одягу за допомогою колодки, обтягнутою муаровою стрічкою малинового кольору.

На сьогоднішній день Хрест Вікторії залишається вищою військовою нагородою Великобританії, яку вручають за подвиги та прояв видатної хоробрості. Він є особливим видом нагороди, яка не має за собою ніякої організації. Це сама почесна нагорода Великобританії. Другою після неї військовою нагородою вважається за статусом Хрест Георга. На сьогоднішній день Хрестом Вікторії нагороджено тисячу триста п'ятдесят чотири особи. Кавалер отримує право довічного додавання до свого імені ініціалів VC [2, с. 48].

Це демократична нагорода, при нагородженні не має значення звання і посаду, головним є видатне мужність, проявлену при виконанні обов'язку. Хрестом Вікторії нагороджуються не лише британці, а й військовослужбовці інших країн. В основному це представники держав, що входять до Сполученого Королівства.

Таким чином, Хрест Вікторії був британським аналогом «солдатської» медалі, яка була заснована у багатьох країнах Європи. Практично всі нагороджені, удостоєні Хреста Вікторії, з ризиком для життя рятували товаришів, або своїми діями скорочували можливі втрати в британських частинах.

Список використаних джерел:

1. Ионина Н. 100 великих наград / Н. Ионина. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/ion_100/49.php
2. Ченнык С. Крест Виктории: рождение награды / С. Ченнык // «Military Крым». Специальный выпуск. – №4. – С. 46-60.
3. Спасский И.Г. Иностранные и русские ордена до 1917 года / И.Г. Спасский – СПб. «Дорваль», 1993. – С.48.

Додаток 1

Войцехівський Р.О.

студент,

Вінницький державний педагогічний університет

ЗЕМСЬКА ПОШТА 1864-1917 РР.

З часів Греції та Риму пошта швидко влилась в суспільне життя і стала активним посередником в обміні інформацією між людьми, тим самим значно прискоривши цей процес. Одним із символів пошти є так званий поштовий ріжок. На сьогодні він вийшов із обігу і використовується як міжнародна емблема або ж логотип організаціями які пов'язані з доставкою пошти. До нашого часу пошта пережила багато змін і трансформацій. Окрім того прослідковується тенденція зменшення ролі традиційної пошти в житті, через появу мережі Інтернет та електронної пошти, яка по своїй суті є альтернативою традиційній пошті, до якої ми звикли.

Метою статті є розгляд одного з періодів діяльності пошти в Російській імперії, зокрема земської (друга половина XIX – початок XX ст.). Здійснено спробу дати аналіз та статистичний огляд діяльності земств, в сфері поштового забезпечення.

В історіографії, дана тема, залишається в значній мірі не розкритою. Література представлена здебільшого статтями по окремих губерніях та поштовими каталогами. З дореволюційної літератури нами опрацьовані: праця Веселовського Б. [1] у якій автор приділив небагато уваги земській пошті, втім подається цінна статистична інформація. Варто звернути увагу на каталог Чудовського Д. [4], в цій праці слід відзначити такі недоліки як, відсутність зображення земської марки та рік видання. Каталог виданий у 1888 році, а земські поштові відділення продовжували випуск марок і на початку